

Kvalitet i dagplejen

Landskonference 2019

Kvalitet i dagplejen

I står midt i arbejdet med den styrkede pædagogiske læreplan, og det afspejler sig i årets program. Den styrkede læreplan handler om at udvikle kvaliteten i det pædagogiske arbejde i dagtilbud, og vi ønsker at give jer inspiration og ny viden til arbejdet.

Vi indleder med ny viden om pædagogisk arbejde, der virker. Forskerne Charlotte Ringsmose og Lone Svinth, har for KL, BUPL og FOA observeret og analyseret virkningsfuldt pædagogisk arbejde i 20 danske dagtilbud, med særligt fokus på arbejdet med socialt udsatte børn. Forskerne formidler de vigtigste pointer fra forskningsprojektet. Vi får eksempler på, hvad der fører til, at et dagtilbud udvikler sig til at være virkningsfuldt. FOA uddeler rapporten 'Virkningsfuldt pædagogisk arbejde' på konferencen.

Legen er grundlæggende. Det står i dagtilbudslovens beskrivelse af formålet med dagtilbud. Vi sætter derfor fokus på legen. Vi har inviteret forsker Pia Thomsen til at fortælle om legens betydning for børns sprogudvikling. Sprogudvikling sker i venskaber og i legen, og vi får præsentation, hvad det betyder for planlægning af det sprogpædagogiske arbejde. Denne viden følges op af et oplæg om legetyper og dagplejerens rolle med at understøtte og inspirere børnenes leg. Bevidsthed om legetyper kan hjælpe med at sikre en alsidig leg, som er et godt fundament for barnets læring og udvikling. Vi har sammen med oplægsholder Kit Nørgaard udviklet et sæt legekort til inspiration, som uddeles på konferencen. For at få indblik i det lokale arbejde med den styrkede læreplan har vi inviteret Gribskov Kommune. Erfar-

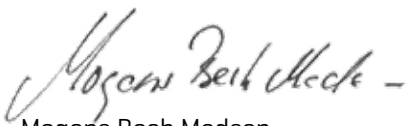
ringerne herfra viser, at det kræver et særligt ledelsesfokus at have opmærksomhed på at omsætte de brede pædagogiske læringsmål til mål der giver mening for den enkelte børnegruppe. Odense Kommune Nord og Vest gør os klogere på arbejdet med dannelse i dagplejen, og Herning Kommune og UCN præsenterer et kompetenceudviklingsforløb om centrale temaer i den styrkede læreplan; børns udvikling, forældresamarbejde og justering af læringsmiljø med udgangspunkt i børnegruppens behov.

Igen i år vil temamøderne give mulighed for uddybning af nogle af emnerne fra plenumoplæg. I får casefortællinger om virkningsfuldt pædagogisk arbejde og arbejdet med kvalitetsudvikling i dagplejen samt inspiration til synliggørelse af dagplejen. Endelig bliver I inviteret

ind i legen og får mulighed for at prøve nogle lege på egen krop.

Vi runder konferencen af med Lola Jensen, der giver os ny inspiration til samarbejdet med forældre om børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse.

Tilmelding sker efter først til mølleprincippet, og vi glæder os til at se jer til konferencen.

Mogens Bech Madsen
Formand Pædagogisk Sektor

Program

Mandag 3. juni

9.00-10.00 **Ankomst med kaffe og brød**

10.00-10.10 **Velkomst** v. **Mogens Bech Madsen**, sektorformand i Pædagogisk Sektor, FOA

10.10-10.50 **Virkningsfuldt pædagogisk arbejde i dagplejen**

Hvad kendetegner de virkningsfulde pædagogiske dagtilbud set fra forvaltningen og ledersynsvinklen? Hvad er lederens og forvaltningens rolle i at udvikle dagtilbud, der er virkningsfulde? Charlotte Ringsmose og Lone Svinth, begge forskere, har for KL, BUPL og FOA observeret og analyseret virkningsfuldt pædagogisk arbejde i 20 danske dagtilbud, med særligt fokus på arbejdet med socialt udsatte børn. I sit oplæg formidler Charlotte Ringsmose de vigtigste pointer fra forskningsprojektet, der fører til, at et dagtilbud udvikler sig til at være virkningsfuldt set fra forvaltningen og dagtilbudsledernes perspektiver.

v. **Charlotte Ringsmose**, professor Aalborg Universitet

10.50-11.20 **Pause med frugt**

11.20-12.00 **Udvikling af en evalueringskultur i dagplejen**

Kernen i den styrkede pædagogiske læreplan er sammenhængen mellem læringsmiljøerne og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. I dagplejen kalder det på et systematisk blik på det daglige pædagogiske arbejde som en del af en evaluerende pædagogisk praksis. Det betyder, at den enkelte dagplejer løbende vil kunne tilrettelægge og justere sit pædagogiske læringsmiljø, så alle børn udvikler sig bedst muligt. Dette oplæg tager afsæt i konkrete erfaringer fra et rådgivnings- og vejledningsforløb, hvor praksiskonsulenter fra Socialstyrelsen har samarbejdet med dagplejen i Ærø Kommune.

v. **Lene Pedersen og Sine Kjær Eriksen**, praksiskonsulenter Socialstyrelsen og **Anne Bay Madsen**, leder af dagplejen Ærø Kommune

12.00-13.30

Frokostbuffet

13.30-14.15

Legens betydning for børns sprogudvikling

Sprogudvikling sker i venskaber og i legen. Barnets sprogudvikling skal derfor ses både som en forudsætning for, og som et resultat af en social og emotionel læring, der blandt andet forekommer i venskabsrelationer og i leg. Den sprogudvikling, oplægget handler om, er ikke ordforråd eller grammatik, men udviklingen af det komplekse sprog, børn bruger til sproglig deltagelse og medskabelse i venskabsrelationer i legesituationer.

På den ene side, kan voksenstyrede legebaserede sprogindsatser ikke erstatte eller kompensere for den udvikling børnene opnår i børnefællesskabets leg. På den anden side, er fri leg uden voksenindblanding ikke altid en positiv sproglæringskontekst for børn, fordi mange børn for det første ikke har lært at lege og for det andet ikke har et tilstrækkeligt sprog til at kunne være med. Pia Thomsen vil i sit oplæg fortælle om hvilke konsekvenser den viden har for tilrettelæggelsen af sprogpædagogisk arbejde.

v. **Pia Thomsen** – ph.d., børnesprogsforsker og konsulent, piathomsen.dk

14.15-14.25 **Brainbreak**

14.25-15.10 **Legetyper og dagplejerens rolle**

Forståelse af legetyper kan hjælpe til at skabe læringsmiljøer med legen i centrum. Konstruktionsleg, fantasileg eller fysisk udforskende leg – hvad mestrer jeres dagplejebørn? Og hvilke kompetencer kræver det at lege forskellige typer lege? En bevidsthed om legetyper kan hjælpe dagplejeren med at sikre en alsidig leg, som er et godt fundament for barnets læring og udvikling.

Hvis børn kun søger de lege de er trygge ved og de lege deres kompetencer rækker til, skal dagplejeren hjælpe dem til at opnå de kompetencer, der skal til for at mestre andre lege. Dagplejeren skal hjælpe børnene med at udvide deres legerepertoire. I får en farverig palette af leg at kaste jer over. Kit knytter en forståelse af legetyper sammen med dagplejernes praksis, og så skal vi selvfølgelig lege lidt.

v. **Kit Nørgård**, konsulent i leg og pædagogik

15.10-15.40 **Kaffepause**

15.40-16.40

Temamøder1. **SprogTrappen**

På dette temamøde præsenterer børnesprogsforsker Pia Thomsen deltagerne for SprogTrappen – et sprogpædagogisk redskab, hvis formål er at sikre optimal udvikling og læring hos alle børn mellem 0 og 3 år.

SprogTrappen er et it-baseret redskab, der hjælper til systematisk at beskrive og reflektere over et barns sproglige udvikling. Formålet er, at dagplejepædagog og dagplejer bedre sammen kan tilrettelægge det sprogpædagogiske arbejde med udgangspunkt i både forskningsbaseret viden og egne erfaringer.

v. **Pia Thomsen**, børnesprogsforsker og docent på Professionshøjskolen Absalon

2. **Lege**

Temamødet handler om dig som dagplejer og dagplejepædagog. Det handler om at finde ind til legen. At mærke legen og undersøge dens potentiale i de rammer I til dagligt bevæger jer i eller er med til at udvikle. I vil blive inviteret ind i et rum, der skaber mulighed for leg, undren, refleksion og udvikling.

v. **Kit Nørgård**, konsulent i leg og pædagogik

3. **Virkningsfuldt pædagogisk arbejde**

Høj kvalitet i voksen-barn samspillet er nøglen til trivsel, læring og fællesskab for børn i udsatte positioner. Men hvordan ser en inkluderende praksis ud? Og hvordan balancerer dygtige danske pædagoger og dagplejere dette vigtige fokusområde i en travl hverdag? Med udgangspunkt i observationer i de 20 dagtilbud og interviews med pædagoger og dagplejere kommer Lone Svinth blandt andet ind på, hvad der karakteriserer inkluderende samspil og hvordan disse samspil kan føre til udvidelse af deltagelsesmulighederne for børn i udsatte positioner.

v. **Lone Svinth**, ph.d., lektor på Aarhus Universitet

19.00-21.00

Middag

21.00-22.00

Underholdning v. Bajads

Tirsdag 4. juni

9.00-9.10

Godmorgen

9.10-9.50

Den styrkede læreplan

Dagplejeleder Stine Lindberg giver et øjebliksbillede af, hvad dagplejen i Gribskov er optaget af i forhold til at implementere den styrkede pædagogiske læreplan.

Det kræver et særligt ledelsesfokus at have opmærksomhed på at omsætte de brede pædagogiske læringsmål til mål, der giver mening for den enkelte børnegruppe ude i områderne under hensyntagen til, at områderne har forskellige erfaringer og kompetencer i forhold til at arbejde med pædagogiske læreplaner.

Dagplejen i Gribskov er desuden optaget af, hvordan deres læringsmiljø er nu, og hvordan de fremadrettet får skabt en endnu større kobling til den styrkede pædagogiske læreplan.

v. **Stine Lindberg**, dagplejeleder i Gribskov Kommune

9.50-10.00

Brainbreak

10.00-10.30

Dannelse – hvad er det nu det er?

De første 1.000 dage er så vigtige i et barns liv. Derfor arbejder Dagplejen Odense Vest ud fra devisen 'her bliver mennesker til'. Det handler om meget mere end læring og udvikling. Det handler også om dannelse, men hvad er dannelsens væsen. Hvor kom vi fra? Og hvor skal vi hen? Sidst men ikke mindst, må vi stille os selv spørgsmålet: Hvordan stiller vi børnene bedst til det samfund, de er en del af?

v. **Svend Besser Degn**, dagplejeleder i Odense Kommune Vest

10.30-10.45

Kaffepause med frugt

10.45-12.00

Samspil og relationer i dagplejen

Dagplejere i Herning Kommune har været på kompetenceudvikling og lagt grunden til at alle dagplejere gennemgående arbejder på samme måde med at opbygge og udvikle relationen til det enkelte barn og til hele børnegruppen. Oplægget har fokus på kurselementer, som dagplejerne har fundet særligt betydningsfulde, bla. 'at justere læringsmiljøet efter børnenes behov' og 'det ressourceorienterede forældre samarbejde'. Der veksles mellem oplæg om kursets indhold og resultater fra et efterfølgende observationsstudie, videoklip fra samspelet i dagplejen og dialog mellem kursusleder og dagplejere om dagplejernes udbyttet af kurset.

v. **Kirsten Ringgaard**, lektor VIA UC og dagplejere fra Herning Kommune

12.00-13.00

Frokostbuffet

13.00-14.00

Temamøder1. **Fælles om at udvikle kvaliteten**

Udvikling af det pædagogiske arbejdes kvalitet kræver udvikling af en evalueringskultur. Det handler i høj grad om at kunne kigge nysgerrigt på sin egen praksis – og være åben for at invitere andre ind i sin pædagogiske praksis. I denne workshop vil deltagerne blive præsenteret for dilemmaer og perspektiver i arbejdet med at udvikle kvalitet i dagplejen. Dagplejen i Ærø Kommune vil dele deres erfaringer med dette, og deltagerne vil få mulighed for at være i dialog om egne erfaringer med at udvikle den pædagogiske praksis i dagplejen.

Målgruppen for denne workshop er primært dagplejeledere og dagplejepædagoger, men alle interessererede er velkomne.

v. **Lene Pedersen og Sine Kjær Eriksen**, praksiskonsulenter Socialstyrelsen og **Anne Bay Madsen**, leder af dagplejen Ærø Kommune og dagplejere fra Ærø Kommune

2. **Hvordan kan dagplejere være med til at synliggøre dagplejen?**

På dette temamøde præsenterer dagplejerne Tina, Anita og Lene deres innovationsprojekter om synliggørelse af dagplejen. Tinas projekt handler om at skabe synlighed for dagplejen i lokalområdet ved at inddrage lokalområdet i det pædagogiske arbejde. Anita og Lenes projekt handler om at skabe synlighed for dagplejen i hele landet – både for forældre, der ønsker dagpleje og for potentielle ansøgere til jobbet som dagplejer. Workshoppens dialog handler om hvordan Tina, Anita og Lenes erfaringer kan inspirere andre dagplejere til at arbejde med synlighed for dagplejen og være med til at tiltrække nye dagplejere.

Målgruppen for denne workshop er primært dagplejere, men alle interesserede er velkomne.

v. **Tina Greve**, dagplejer Svendborg Kommune, **Anita Hansen**, dagplejer Middelfart Kommune og **Lene Wetche Balslev**, dagplejer Fredericia Kommune

3. **Dannelse i dagplejen Odense Nord**

Odense Kommune har i arbejdet med dannelse valgt 4 ord, som beskriver samarbejdet med forældrene om børnenes dannelse: Vedholdenhed, nysgerrighed, mod og medmenneskelighed. På temamødet fortæller dagplejen i Odense Nord om, hvordan de arbejder med dannelse og om, hvordan forældresamarbejde, -involvering og -inddragelse er en del af arbejdet.

Målgruppen for denne workshop er alle.

v. **Dagplejepædagoger Odense Nord**

14.00-14.15

Kaffepause med kage

14.15-15.00

Udviklende øjeblikke

Udviklende øjeblikke er de øjeblikke, der opstår, når 2 mennesker etablerer en særlig form for mental kontakt. Hvad skal dagplejere være opmærksomme på, både hos barnet og hos dem selv, for at disse øjeblikke kan opstå?

v. **Rikke Yde Tordrup**, cand.psych., specialist i klinisk børnepsykologi og forfatter til bogen 'Udviklende øjeblikke'.

15.00-15.55

Samarbejdet med forældre om børns læring, udvikling og trivsel

Det er forældrenes børn. Det er forældrene, der er barnets primære voksne, og derfor har den største indflydelse på barnets læring og positive udvikling. Men det er måske dagplejen med mange års erfaring, der i den travle familiehverdag ser hvilke tiltag og handlinger, der kan øge det enkelte barns positive udvikling.

Hvis forældre får kendskab til de mange gode tanker, kan de handle på dem. Kunsten er at spille disse 'tankebolde' således, at forældre griber handlemulighederne, hvilket kan flytte de mange gode intentioner væk fra tanker i dagplejens hoved eller ord i garderoben, til handlingsforandring hos forældre. Emnerne kan deles op i 3 kategorier: Emner det virkelig vil batte at sige højt, emner som kan give et skub til endnu mere positiv udvikling og så de emner, der måske kan skabe mere støj end gavn.

v. **Lola Jensen**, familievejleder

15.55-16.00

Afslutning

v. **Joan Lindskov**, Næstformand i Pædagogisk Sektor

FEBRUAR 2019

FOA

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Stauings Plads 1-3
1790 København V

Tlf: 46 97 26 26
foa.dk

Kvalitet i dagplejen

Landskonference 2019

Den styrkede læreplan handler om at udvikle kvaliteten i det pædagogiske arbejde i dagtilbud, og vi ønsker at give jer inspiration og ny viden til arbejdet.

Forskere har for KL, BUPL og FOA observeret og analyseret virkningsfuldt pædagogisk arbejde i 20 dagtilbud, med særligt fokus på socialt udsatte børn og formidler de vigtigste pointer fra projektet.

Legen er grundlæggende iflg. dagtilbudslovens beskrivelse af formålet med dagtilbud. Vi har inviteret en forsker til at fortælle om legens betydning for børns sprogudvikling. Dernæst et oplæg om legetyper og dagplejerens rolle.

Politisk ansvarlig: Mogens Bech Madsen Redaktion: Maia Lindstrøm
Illustration: Jørgen Stamp Produktion: Grafisk Team/MB og FOAs trykkeri

PA Kvalitet i dagplejen_program_25042019

Pædagogisk Sektor

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vores medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn og moderne, ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er også at sikre et stærkt fagligt fællesskab – og at udvikle din og vores faglighed på det pædagogiske område, så velfærden og gode arbejdspladser går hånd i hånd.